

ЗАТВЕРДЖЕНО
Методичною радою
університету
від 26.02.2020
(протокол №5)

Силабус
навчальної дисципліни
Журналістське розслідування
2025-2026 навчальний рік

Освітня програма С7 Журналістика
Спеціальність С 7 Журналістика
Галузь знань С — Соціальні науки, журналістика та інформація
Рівень вищої освіти бакалаврський

Викладач	Пирогова Кристина Михайлівна
Посилання на сайт	https://bdpu.org.ua/teachers/pyrogorova-krystyna-myhajlivna/
Контактний тел.	0977266742
Е-mail викладача:	kristinapirogorova5@gmail.com
Графік консультацій	Вівторок 12.00-13.00

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
6/180	30	30	120	екзамен

Семестр: осінній

Мова навчання: українська

Ключові слова: журналістика, масмедіа, журналістське розслідування, відкриті дані, журналістська етика, саморегуляція, безпека журналіста, джерела інформації.

Мета та предмет курсу: мета дисципліни «Журналістське розслідування» полягає у формуванні системи теоретико-методологічних знань та прикладних компетенцій, необхідних для реалізації кваліфікованих розслідувань у соціально-економічній, екологічній та інших суспільно значущих сферах, що забезпечує підвищення професійного рівня майбутніх фахівців медіагалузі.

Компетентності та програмні результати навчання:

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
ЗК 04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	ПРН 04. Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел.
ЗК 13. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності	ПРН 14. Генерувати інформаційний контент за заданою темою з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації. ПРН 15. Створювати грамотний медіапродукт на задану тему, визначеного жанру, з урахуванням каналу поширення чи платформи оприлюднення.
СК 02. Здатність формувати інформаційний контент.	
СК 03. Здатність створювати	1

Зміст курсу:

Модуль 1. Теоретико-методологічні засади розслідувальної журналістики

Тема 1. Генезис та еволюція жанру: Історичні аспекти становлення розслідувальної журналістики; американська школа «розгрібачів бруду»; ретроспективний аналіз знакових кейсів (зокрема, Вотергейтського скандалу).

Тема 2. Жанрова та функціональна специфіка: Дефініція розслідування як виду творчої діяльності; роль розслідувальної медіапрактики у функціонуванні демократичного суспільства.

Тема 3. Методологічний інструментарій: Алгоритмізація процесу розслідування; класичні та інноваційні методи збору й аналізу емпіричних даних.

Модуль 2. Технології роботи з інформацією та етико-правове регулювання

Тема 4. Інформаційний менеджмент: Джерельна база розслідування; правові механізми доступу до публічної інформації; особливості роботи з відкритими та конфіденційними даними.

Тема 5. Деонтологічні та юридичні аспекти: Етичні дилеми в роботі розслідувача; правове поле діяльності журналіста; мінімізація юридичних ризиків.

Тема 6. Безпековий складник: Стратегії особистої безпеки журналіста; забезпечення інформаційної безпеки та захисту даних під час реалізації медіапроектів.

Модуль 3. Тематичні напрями та галузева специфіка розслідувань

Тема 7. Політико-правова сфера: Специфіка розслідувань політичної діяльності та антикорупційна журналістика (на прикладі проєктів «Схеми», «Слідство.Інфо»).

Тема 8. Економічний та екологічний вектори: Методика дослідження фінансових злочинів та моніторинг екологічних правопорушень в українському та глобальному контекстах.

Тема 9. Гуманітарний та соціальний виміри: Розслідування у сфері дотримання прав людини, аналіз кримінальних правопорушень та побутова проблематика.

Тема 10. Мультимедійна репрезентація: Організація телевізійних та відеопроєктів розслідувань; диференціація автентичних розслідувань та псевдорозслідувального медіаконтенту.

Методи навчання: проблемна лекція, тематична дискусія, кейс-стаді, моделювання професійних ситуацій, проєктний метод, OSINT-технології, портфоліо.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): Відвідування занять обов'язкове, оскільки курс зорієнтовано на максимальне набуття практичного досвіду. Передбачається, що студенти будуть під час занять виконувати практичні завдання та захищати власні практичні проєкти.

Завдання мають бути виконані під час практичних занять. Пропуски можливі лише з поважної причини. Відпрацювання пропущених занять має бути регулярним за домовленістю з викладачем у години консультацій. Кожний студент зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Письмові завдання з використанням часткових або повнотекстових запозичень з інших робіт без зазначення авторства – це *плагіат*. Використання будь-якої інформації (текст, фото, ілюстрації тощо) мають бути правильно процитовані з посиланням на автора! Якщо ви не впевнені, що таке плагіат, фабрикація, фальсифікація, порадьтеся з

викладачем. До студентів, у роботах яких буде виявлено списування, плагіат чи інші прояви недобросовісної поведінки можуть бути застосовані різні дисциплінарні заходи

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: Будь ласка, вимкніть на беззвучний режим свої мобільні телефони та не користуйтеся ними під час занять. Мобільні телефони відволікають викладача та ваших колег. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо. Електронні пристрої можна використовувати лише за умови виробничої необхідності в них (за погодженням з викладачем).

Система оцінювання та вимоги:

Таблиця 1. Максимальна вага поточного та підсумкового контролю у балах

Вид контролю	Максимальна вага поточного та підсумкового контролю у балах	Підсумкова оцінка
Поточний контроль		100
Лекційні заняття (конспект, творчі завдання)	10	
Практичні заняття	50	
Самостійна робота	10	
Підсумковий контроль		
Екзамен	30	

Таблиця 2. Розподіл набраних студентом балів під час поточного контролю

Види робіт	Кількість набраних балів			
	незадовільно	задовільно	добре	відмінно
Лекція 1	0,4	0,6	0,8	1
Лекція 2	0,4	0,6	0,8	1
Лекція 3	0,4	0,6	0,8	1
Лекція 4	0,4	0,6	0,8	1
Лекція 5	0,4	0,6	0,8	1
Лекція 6	0,4	0,6	0,8	1
Лекція 7	0,4	0,6	0,8	1
Лекція 8	0,4	0,6	0,8	1
Лекція 9	0,4	0,6	0,8	1
Лекція 10	0,4	0,6	0,8	1
всього	4	6	8	10
Практичне заняття 1	2	3	4	5
Практичне заняття 2	2	3	4	5
Практичне заняття 3	2	3	4	5
Практичне заняття 4	2	3	4	5
Практичне заняття 5	2	3	4	5
Практичне заняття 6	2	3 3	4	5

Практичне заняття 7	2	3	4	5
Практичне заняття 8	2	3	4	5
Практичне заняття 9	2	3	4	5
Практичне заняття 10	2	3	4	5
Всього	20	30	40	50
Максимальна кількість набраних балів	24	36	48	60

Таблиця 3. Шкала оцінювання поточного та підсумкового контролю

Шкала оцінювання, що використовується в університеті	Шкала оцінювання ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Основні

1. Бель Б., Бурмагін О., Патора Т., Хоменок О.. Посібник з журналістських розслідувань. Теорія та практика. Київ, 2013. 190 с. URL : <https://irrp.org.ua/wp-content/uploads/2013/12/verstka.pdf>
2. Голуб О. П. Медіакомпас: путівник професійного журналіста. Практичний посібник / Інститут масової інформації. Київ: ТОВ "Софія-А", 2016. 184 с.
3. Гороховський О. М. Фактчек як тренд розслідувань: можливості та перспективи: практичний посібник. Дніпро : ЛІРА, 2017. 133 с.
4. Посібник з верифікації. 130 с. https://verificationhandbook.com/book_ua/
5. Соцмережі: нові правила використання в журналістських матеріалах. Рекомендації від ІМІ. 29.11.2018. URL: https://imi.org.ua/articles/sotsmerezhi-novi-pravyla-vykorystannia-v-zhurnalistskykh-materialakh-rekomendatsii-vid-imi/?fbclid=IwAR0Ur6ap0ILsme3Xz_2gH9WwA-SM9TFV9Udu1xN20g2Y3PiyIKmCfh_EzQQ

Додаткові

1. Доступ до інформації : навчальний посібник. К., 2008. 72 с.
2. Доступ до публічної інформації. Міністерство юстиції : сайт. URL : https://minjust.gov.ua/publ_info
3. Журналістське розслідування: основи: відеокурс. *Детектор медіа* : сайт. <https://video.detector.media/courses/zhurnalistski-rozsliduvannya-osnovy-i14>
4. Ивин А. А. Логика для журналистов : учебник / А.А. Ивин. – М. : Аспект Пресс, 2002. – 224 с.
5. Иванов В. Ф. Вимоги до роботи з фактами та джерелами інформації в мас-медіа С. 17-20. URL : file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/is_2015_22_5.pdf
6. Потятиник Б. Медіа : ключі до розуміння. Серія : Медіакритика. Львів : ПАІС, 2004. 312 с.
7. Солодка Л.І. Логіка. Методи логічного аналізу тексту : навчальний посібник / Л. І. Солодка. – Черкаси : Брама- Україна, 2011. – 68 с.

8. Теоретичне обґрунтування тренду фактчек як формату журналістики. *Без брехні: фактчек політичної риторики* : сайт. URL : <http://bez-brehni.com/?p=3856>
9. Халер М. Пошук і збір інформації : навчальний посібник / за ред. В. Ф. Іванова, А. Коль. К. : Академія Української преси, 2006. 308 с.
10. Які ризики для журналістів має використання інформації з анонімних джерел? 19.09.2017. *Інститут медіаправа*. URL : <https://cedem.org.ua/consultations/yaki-ryzyky-dlya-zhurnalistiv-maye-vykorystannya-informatsiyi-z-anonimnyh-dzherel/>

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека БДПУ
2. VOXUKRAINE: сайт. URL: <https://voxukraine.org/uk/tag/voks-chek/>
3. Бех Брехні : сайт. URL: <http://bez-brehni.com/>
4. Детектор медіа: сайт. URL: <https://detector.media>
5. Доступ до правди : сайт. URL : <https://dostup.pravda.com.ua/help/about>
6. Європейський центр журналістики (EJC). URL : <http://ejc.net>
7. Інститут масової інформації: сайт. URL: <https://imi.org.ua/>
8. Інститут медіаправа: сайт. URL: <https://cedem.org.ua/organization/institut-media-prava/>
9. Медіакритика : сайт. URL: <https://ms.detector.media/trends/mediacriticism/>
10. СтопФейк: сайт. URL : <https://www.stopfake.org/uk/golovna/>
11. Телекритика: сайт. URL:<https://telekritika.ua/>